

Vigelsø

2020

Naturovervågningsrapport Fugle

Hjejlen er i krise på Vigelsø. Efter at have forekommet med op til 24.000 fugle på øen, er antallet faldet til 3.500 i 2020. Dette antal er ikke stort nok til at leve op til antalskravet om at være udpegningsart for Natura området Odense Fjord. Foto: Kurt Due Johansen.

Udarbejdet af Kurt Due Johansen til Dansk Ornitologisk Forening for Naturstyrelsen Fyn.

Vigelsø, september 2009 – før digebruddet. En enestående fuglerig lokalitet, som nu ikke mere er. Fotograf: Viggo Lind.

Vigelsø, marts 2014 – efter digebruddet, men før etableringen af de kunstige strandenge. Vigelsø var nu en del af søterritoriet. Foto: Viggo Lind.

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. Indledning

2. Resumé

3. Beskrivelse

3.1 Overordnet beskrivelse af Vigelsø

3.2 Bevoksninger

3.3 Vandområderne

3.4 Lysåbne samfund

3.4.1 Nye arbejder på Vigelsø i efteråret 2020

3.5 Vigelsø Hoved

3.6 Øer

4. Naturpleje og drift af engene

4.1 Naturpleje af engene

4.2 Slåning

4.2.1 Vurdering af den samlede naturpleje

5. Fauna og flora

6. Forekomst af ræv

6.1 Sjældne og halvsjældne planter på Vigelsø i 2020

7. Fugletællingerne

7.1 Lidt om fugletællingerne

7.2 Hvordan fungerede de nye strandenge, SV-området, ny yngleø i vestræmningen og søterritoriet inden for Inddæmningen som habitater for fugle ?

7.2.1 Strandengene mod nord – N-området

7.2.2 Strandenge ved Østerhoved – NØ og Ø-området

7.2.3 Det inddigede areal mod sydvest – SV-området

7.2.4 Ny ø ved strømhul i den vestlige dæmning

7.3 Konklusion vedr. fugle i 2018 på kunstige strandenge mv.

7.4 Fugleåret 2018, overordnet set.

8. Artsgennemgang

1. INDLEDNING

Miljøministeriet erhvervede i slutningen af 1990 Vigelsø i Odense Fjord. Baggrunden for erhvervelsen var især at foretage omfattende naturgenopretning på øen, der kunne bidrage til bedre forhold for fuglene i området. Vigelsø er nemlig EF-fuglebeskyttelsesområde. I EF-fuglebeskyttelsesdirektivet opfordres medlemslandene til at forbedre forholdene for fuglene i de udpegede områder.

Samtidig skulle øen åbnes for offentligheden og der skulle åbnes en naturskole.

Det blev vedtaget, at der skulle ske en udstrakt naturovervågning af udviklingen på øen.

Hvad angår fuglene, skulle overvågningen specielt følge udviklingen i takt med at landbrugsdyrkingen gradvis hørte op, og naturgenopretningen slog igennem. Desuden skulle det overvåges, hvorledes den menneskelige aktivitet på øen påvirkede fuglelivet.

2020 var det 22. år, hvor naturgenopretningen var fuldt færdig, såvel skovplantning som eng- og sø-etablering (nu søterritoriet).

2020 var samtidig det syvende hele år, hvor Inddæmningen ikke længere var et sø- og engområde, men en integreret del af søterritoriet, hvor vandstanden svinger i takt med høj- og lavvande i Odense Fjord.

2020 var det 25. år, hvor Vigelsø og en del af søterritoriet omkring øen var vildtreservat. På disse arealer er det ikke tilladt at jage vandfugle. På selve Vigelsø er der færdselsforbud på Sydøen samt forbud mod vandfuglejagt.

Denne rapport der omfatter året 2020, er den 28. i rækken af overvågningsrapporter over fuglelivet på øen.

Rapporten beskriver, udover fuglelivet på Vigelsø, en række overordnede forhold på øen, status for naturgenopretning m.v.

2. RESUMÉ

2020 var det fjerde hele år, hvor de i 2016 etablerede strandenge i Vigelsøs Inddæmning eksisterede.

Der er observationer af fuglene fra 66 dage. Særligt mange observationsdage er foretaget september-oktober-november, især for at følge udpegningsarten hjejles forekomst på Vigelsø.

Observationerne viser fortsat tilbagegang for ynglefuglene over hele linien, bortset fra skarv og sølvmåge.

Følgende tidligere ynglefugle er nu helt forsvundet fra øen: splitterne, havterne, fjordterne, dværgerterne og hættemåge samt skeand.

For de ynglende vadefugle har digebruddet været katastrofalt, og ynglende viber og rødben, er nu helt forsvundet. Forsvundet er også ynglende trolldand.

De nye strandenge er **nogle dage** rasteplass for grågås, pibeand, krikand og spidsand. Desuden hjejle, vibe, almindelig ryle og storspove. Der er dog mange dage, hvor Vigelsø ikke rummer særlig mange fugle, med kun få fugle rastende, af alle arter tilsammen. Det er en situation helt modsat tidligere, hvor der kunne raste op til 30.000 fugle på de bedste dage og hvor der sjældent var mindre end nogle tusinde fugle tilstede – på selv de dårligste dage.

Digebruddet viser sig nu at være af stor negativ betydning for hjejlen, som er en udpegningsart for Natura 2000 området Odense Fjord. Antallet af hjejler faldt til mindre end det halve i 2020 i forhold til året før. Og der var mange datoer, hvor der ikke var hjejler på Vigelsø overhovedet, i efteråret. De rastende hjejler udgør nu kun en brøkdel af det antal og det antal hjejledage, som hjejlerne tilbragte på øen før digebruddet.

De nye strandenge er endnu kun sparsomt bevokset med strandengsplanter, bortset fra Kveller og Strand-Gåsefod, som henfalder i løbet af september-oktober.

I modsætning til tidligere, er der dog også positive ting at spore, idet dele af Kystlagunen nu er bevokset med Havgræs, som er føde for herbivore fugle, såsom pibeand. Netop pibeanden fouragerede periodevis på havgræsser i Kystlagunen.

3. BESKRIVELSE AF VIGELSØ

3.1 Overordnet beskrivelse

Vigelsø ligger midt i Odense Fjord på overgangen mellem Yder- og Inderfjorden.

Syd, vest og øst for Vigelsø er farvandet meget lavvandet og dele bliver ofte blotlagt ved lavvande. Sejlrenden til Odense forløber mellem de lavvandede arealer mod vest og Klintebjerg.

Indtil erhvervelsen i 1990 var Vigelsø en landbrugsø, der blev drevet med især korn og raps.

Efter erhvervelsen blev den nordlige del af øen plantet til med skov, og vandstanden blev successivt hævet i Inddæmningen, indtil 1997, hvor vandstanden var hævet til det fastsatte mål.

Før stormen Bodil i 2013, var Vigelsø således en 132 hektar stor ø, bestående af den oprindelige moræne-del på 66 hektar med skov på norddelen, og en 66 hektar Inddæmning, hvori der fra 1997 lå en ca. 40 hektar stor, fersk sø, ”Fuglesøen”. Søen var omgivet af strandenge og mod øst og nord græsklædte højjordsenge.

Efter Bodil blev Inddæmningen overskyttet af saltvand og var siden en del af søterritoriet i Odense Fjord. ”Fuglesøen” blev da salt. Indtil august 2016 var Vigelsø således kun 66 hektar stor p.g.a. oversvømmelsen, som stormen Bodil forårsagede, idet kun morænedelen var fast land.

Fra efteråret 2016 er der i Inddæmningen etableret ca. 25 hektar strandenge. Desuden har man etableret yderligere to gennemløb i dæmningerne.

3.2 Bevoksninger

Der er et parkområde omkring hovedbygningen på et par hektar. Desuden en mindre skov ved fodermesterhuset, kaldet Hejreskoven. Ved Gåsebadet mod øst, ligger en mindre løvskovsbevoksning.

Der er i dag én remise på Vigelsø, nemlig en på Nordøen, som efterhånden smelter sammen med den plantede skov. Remiserne på Vesterhoved og Østerhoved blev fældet primo 2003.

Siden erhvervelsen af øen i 1990, er der plantet ca. 25 hektar løvskov på Nordøen:
1991 plantet 10 hektar løvskov.

1992/93 plantet 3,5 hektar løvskov.

Foråret 1994 plantet 4,5 hektar løvskov.

Efteråret 1994 plantet ca. 5,3 hektar løvskov.

1995 supplerende plantning omkring engen.

Skoven er slået godt an, og er nu oppe i mindst 15 meters højde.

I 2008 blev de dele af skoven, som skal være produktionsskov for agern, udtynnet meget kraftigt. I disse dele af skoven står træerne nu spredt.

Levende hegn

Fra fodermesterhuset fører en allé op til hovedbygningen. På Nørrehoved står en række popler. Syd for Parken stod et levende hegn på godt 150 meters længde. Dette hegn blev i 2002, i forbindelse med flytningen af fugletårnet, nedknust.

Bevoksningen sydøst for hestestalden. Et gammelt træ med høj biodiversitet. Foto: Kurt Due Johansen

3.3 Vandområderne

Vandhuller

Der er nu 5 ferske vandhuller på Vigelsø.

Det største vandhul ligger i tilknytning til hestestalden.

I 1998 blev der gravet et nyt vandhul i engen på Nordøen. 2004 blev der gravet et nyt vandhul på Østerhoved Syd. Vandhullet på Vesterhoved blev ligeledes udvidet i 2004 i forbindelse med, at man manglede materiale til digerne.

Strandsøer – og eller laguner

Der er 1 vandhul på Vesterhoved og 1 på Østerhoved der tidvis overskylles med saltvand.

Desuden er der som led i genskabelsen af strandenge i Inddæmningen, etableret 5 større eller mindre saltvandslaguner i strandengene i 2016.

Foto af det sydligste hul i vstdiget. Det er efterhånden svært at passere disse vandområder, noget fugletællerne har erfaret, med våde bukser til følge. I baggrunden ses Fynsværket (nu Fjernvarme Fyn). Foto: Kurt Due Johansen.

Dette er en anden side af Vigelsø, nemlig et parti fra Vigelsø Hoved, hvor bådeclubberne har sæde. Foto: Kurt Due Johansen.

Søterritoriet - nye tider i Inddæmningen

Efter digebruddet i december 2013, blev den tidligere ferske "Fuglesøen" og de omgivende strandenge, nu en del af søterritoriet, i alt ca. 64 hektar. Området kaldes herefter for "Kystlagunen".

Kystlagunen var pr. november 2016, et ca. 50 hektar lavvandet salt område, der følger tidevandet i Odense Fjord. Ved lavvande strømmer vandet ud gennem hullerne i digerne og væk fra Kystlagunen. Ved højvandet strømmer vandet tilbage og fylder området. Forskellen mellem det "oprindelige" 64 hektar store salte område og den pr. november 2016 ca. 50 hektar store "Kystlagunen" består i, at der fra august til november 2016 blev etableret ca. 25 hektar kunstige strandenge, ved at skubbe og køre materialer ud i den mest lavvandede del af søterritoriet, samtidig med at de arealer på morænedelene af Vesterhoved og Østerhoved, hvorfra man tog materialerne til de kunstige strandenge, nu lå nedgravede i så lav en kote, at de vil blive overskyllet indtil flere gange om året, og også vil udvikle sig til strandenge.

Ved arbejdet i Inddæmningen i efteråret 2016, blev der etableret endnu et hul i dæmningen mod vest, således at her nu er 2 gennemstrømningshuller. Desuden blev der etableret et gennemstrømningshul i det sydlige dige.

Vandet strømmer ud fra SV-området i maj 2020. Efter at dele af dæmningen til SV-området blev slået i stykker i 2019, kunne fjordvandet strømme frit frem og tilbage mellem Kystlagunen og SV-området. Det blev der rådet bod på i efteråret 2020, hvor en ny dæmning blev etableret. Foto: Kurt Due Johansen.

Farvandet mellem Store Ægholm og Vigelsø

Området mellem Store Ægholm og Vigelsø er i dag et ca. 2 hektar stort, lavvandet farvand, som gennemskæres af en dybere rende. Størstedelen af området blotlægges stort set ved lavvande.

3.4 Lysåbne samfund

Strandenge/rørsump

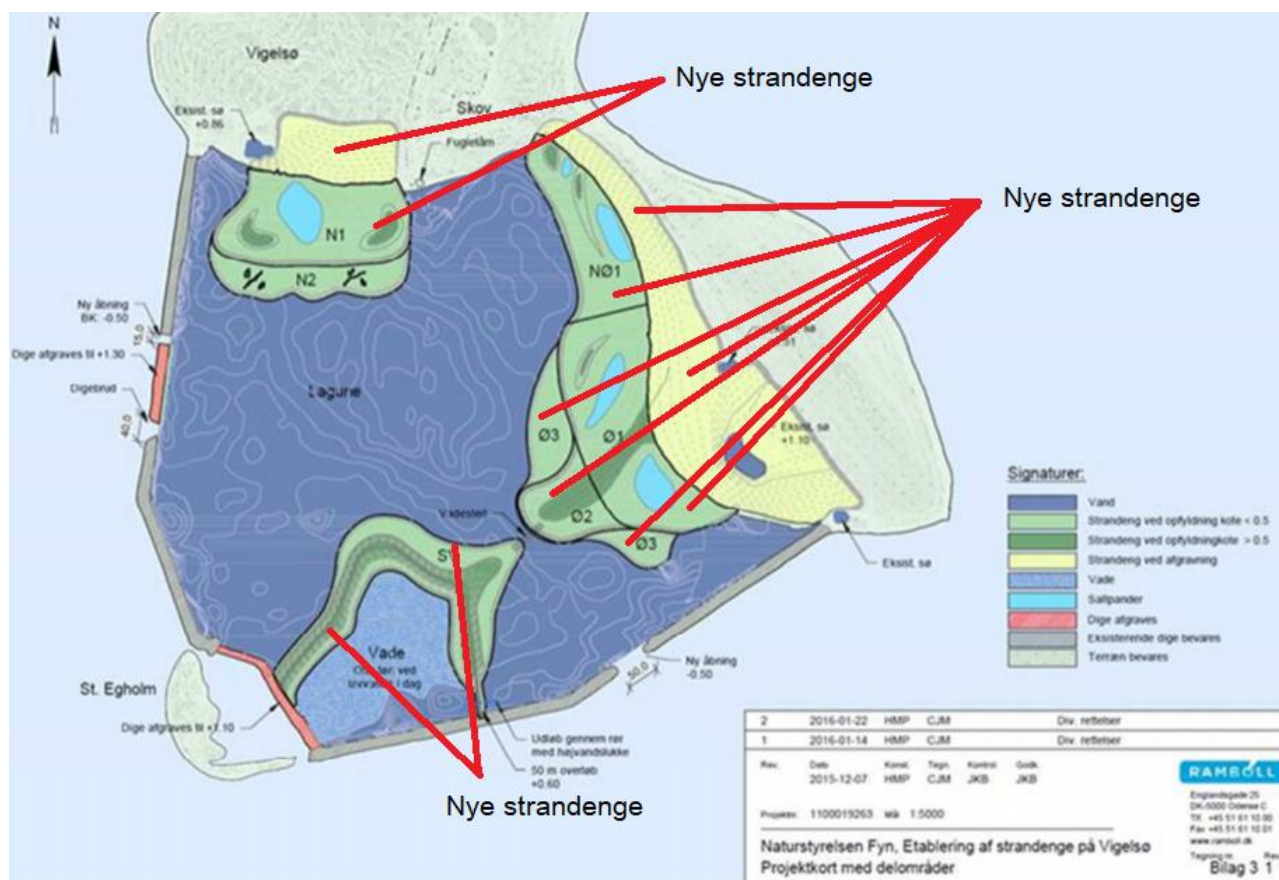
Der er en smal strandengsbræmme rundt om den nordlige del af Vigelsø.

På Skælø og på de laveste dele af Store Ægholm er der strandeng. Strandengen på Store Ægholm etablerede sig på mindre end et år, efter at Store Ægholm blev genskabt som en ø i 1993.

På Skælø Nord og på Østerhoved er der partier med strandrørsump.

Fra efteråret 2016 er der i Kystlagunen etableret ca. 25 hektar strandenge ved 1) at skubbe og køre morænemateriale fra den vestligste del af halvøen Østerhoved ud i Kystlagunen (NØ + Ø-området). Mod nord har man ligeledes etableret kunstige strandenge ved at skubbe og køre morænemateriale fra halvøen Vesterhoved ud i Kystlagunen (N-området). Desuden har man mod sydvest etableret en 5-6 hektar strandengs-ø (SV-området), ved at føre dæmninger fra det sydlige og vestlige dige, således at en særlig lavvandet del af Kystlagunen er blevet inddæmmet, så her altid er et vadeareal, der ikke oversvømmes – bortset fra højvandshændelser. Vandet løber efter et særlig kraftigt højvande ud af SV-området via en overløbsbrønd. Dæmningerne omkring SV-området vil udvikle sig til strandenge i takt med at strandengsplanter etablerer sig. Strandengsplanter vil sandsynligvis ligeledes delvis bevokse den vade, der opstår inden for digerne i SV området.

Alle de kunstigt etablerede strandenge begynder mod Kystlagunen i kote ca. + 30, hvorefter de med en meget svag hældning stiger i kote op mod de oprindelige halvøer Vesterhoved og Østerhoved, således at de her er beliggende i ca. kote + 1 meter. I de kunstige strandenge er der etableret 5 strandsøer, som overskylles eller overskylles delvis ved kraftige højvande. Ved afleveringen af det færdige arbejde i november 2016 henlå strandengene vegetationsløse. Strandengene blev i løbet af 2017, 2018, 2019 og 2020, **delvis** begroet med strandengsplanter.

De nye strandenge på Vigelsø. Kort fra Rambøll.

3.4.1 Nye arbejder på Vigelsø i efteråret 2020

I efteråret 2020 blev diget, hvor overløbet fra SV-området findes, repareret, således at området igen kunne være et selvstændigt område med en vadeblade inden for, som især hjejlerne kunne anvende til rast, når det var højvande i selve Kystlagunen.

Der arbejdes ved syddiget i forbindelse med reparationsarbejderne på slusen ved SV-området i efteråret 2020. Det var nødvendigt for overhovedet at komme over på SV-området, som jo er en ø. Foto: Kurt Due Johansen.

Fersk eng - kultureng

De høje dele af Vesterhoved og Østerhoved er i dag fersk eng/overdrev domineret af græsser iblandet nogle urter. Fra 2018 er Østerhoved domineret af Lancetbladet Vejbred (*Plantago lanceolata*).

De store højjords græsenge på Østerhoved var oprindeligt 20 hektar store, men blev reduceret til ca. 10 hektar, da man dozedede halvdelen ud i Kystlagunen som kunstige strandenge. Vegetationen på de tilbageværende højjords græsenge holdes lave af dels afgræsning ved kreaturerne – i 2020 22 dyr – og ved bramgæssenes afgræsning. Alligevel kan kreaturer og gæs ikke holde vedplanterne nede. Der er mindst 1.000 opvoksende vedplanter i form af buske og træer som skal holdes nede ved afslåning, ellers gror Østerhoved uvægerligt til i skov. Biodiversiteten på højjords græsengene stiger i disse år og mange planter vandrer ind. Foto: Kurt Due Johansen.

Ikke nok med at Vesterhoved og Østerhoved invaderes af tusindvis af vedplanter. Overgangen mellem de nye strandenge og højjordsengene på Østerhoved, invaderes nu også af Havtorn. Havtorn skal fjernes, ellers vokser de os over hovedet. Foto: Kurt Due Johansen.

3.5 Vigelsø Hoved

Vigelsø Hoved er en kunstig forlængelse af Vigelsø mod nord. Hovedet er en lav tange, bestående af kampesten med opfyldning af jord imellem. Bevoksningen har karakter af overdrev.

Skarvkolonien ved Gåsebadet set fra nord. Skoven ved Gåsebadet med de fantastiske skarver, emmer af kontrast mellem urtid og nutid, i form af skorstenene på Fjernvarme Fyn, i baggrunden. Foto: Kurt Due Johansen.

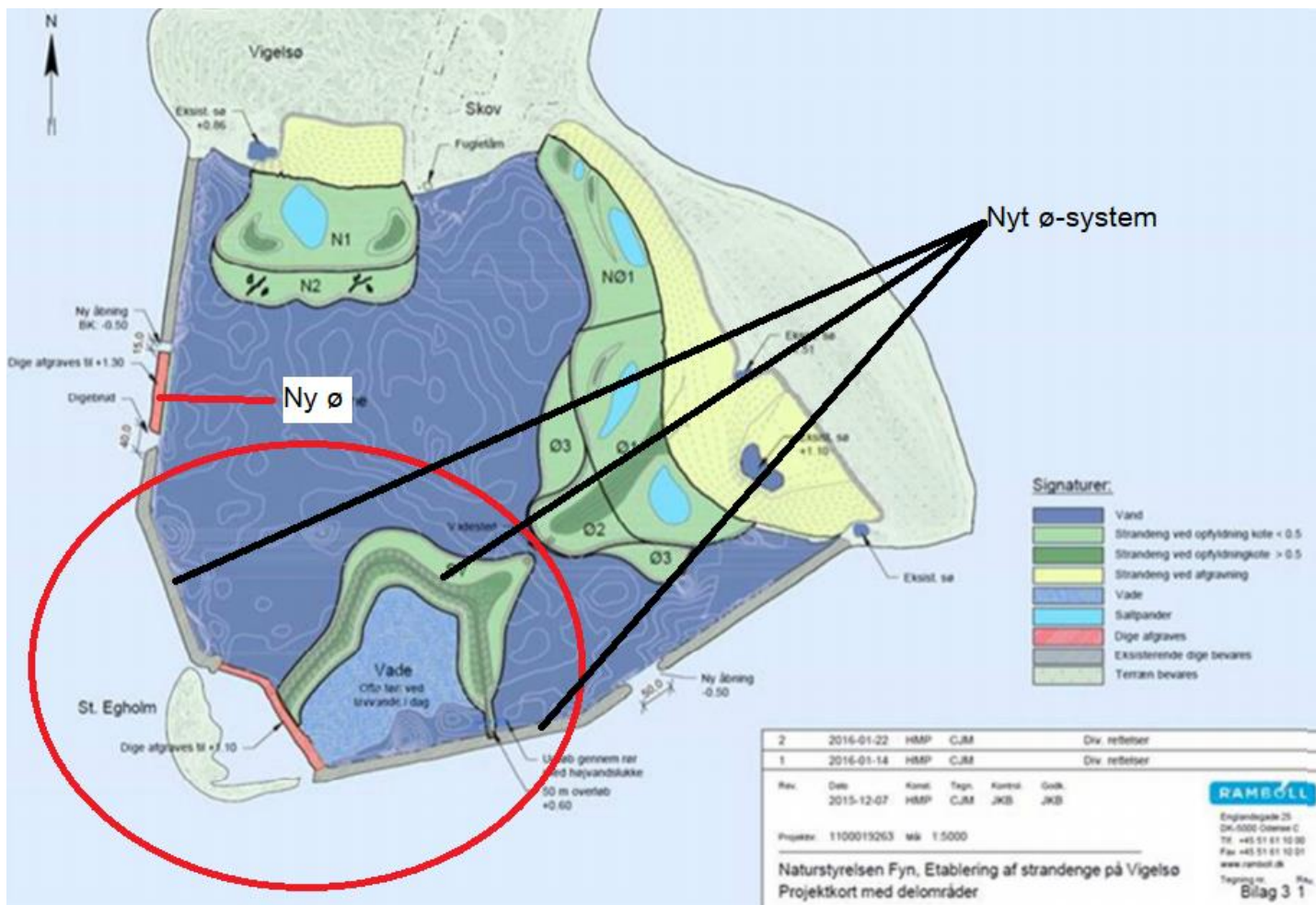
3.6 Øer

På østsiden af Vigelsø Hoved ligger den få m² store Vigelsø Kalv. Kalven er under erosion.

Nord for molen ligger Skalø, som er et par tusinde m² stor.

Store Ægholm er en ca. en hektar stor, op til ca. 1 meter høj ø. Øen var tidligere en del af Vigelsø-inddæmningen, men blev frilagt som en selvstændig ø i 1993.

Øens højeste dele er domineret af høje græsser og urter, hvorimod de laveste dele ind mod Vigelsø nu er bevokset med strandengsplanter. Store Ægholm er nu ved at blive ”invaderet” af vedplanter.

Det nye øsystem SV-området. Kort Rambøll.

Derudover blev der etableret en ø i diget mod vest ved at etablere yderligere et gennemstrømningsløb, ligesom det nye strandengsområde mod sydvest, "SV-området" og hele det sydvestlige og halvdelen af digestykket mod syd, nu er en ø, se ovenfor.

Fra det åbne område ved Vigelsøgård. På fotoet ses de Småbladet Lind (Tilia cordata) der blev plantet i forbindelse med Per Stig Møllers besøg på øen i 1990'erne. Foto: Kurt Due Johansen.

4. NATURPLEJE OG DRIFT AF ENGENE

4.1 Naturpleje af engene og Østerhoved

Østerhoved og Vesterhoved blev afgræsset af 22 kreaturer i 2020.

Kreaturene kunne også græsse de kunstige strandenge Østerhoved og Vesterhoved.

Det er ikke noteret, hvorvidt Engen på Nordøen blev afgræsset i år.

4.2. Slåning

Vesterhoved og Østerhoved blev ikke, som sædvanligt, slået i 2020.

På Vesterhoved og Østerhoved pibler tusindvis af vedplanter op, som truer med at disse to områder vokser til, hvis området ikke slås som supplement til græsningen. Slåningen i 2019 betød, at vedplanterne blev kappet over lige over jordoverfladen, men vedplanterne er naturligvis vokset op igen. Østerhoved og Vesterhoved blev som nævnt, IKKE slået i 2020.

I 2020 afgræssede 22 kreaturer Østerhoved og Vesterhoved. Foto: Kurt Due Johansen.

4.2.1 Vurdering af den samlede naturpleje

Det er vigtigt at slå Østerhoved og Vesterhoved supplerende, for opvækst af vedplanter, ligesom det er vigtigt at græs,- og urtevegetationen på disse halvøer en helt lav, når fuglenes efterårstræk begynder "rigtigt" i september.

Fra den sydlige del af Parken, hvor saltvandet har fået mange af træerne til at gå ud. Det er vigtigt IKKE at rydde op her. Forfaldet og rodet er kimen til en høj biodiversitet. Foto: Kurt Due Johansen.

5. Fauna og flora i Kystlagunen

Faunaen og floraen i Inddæmningen er ikke undersøgt systematisk, men der er gjort spredte notater ved fugletællingerne.

Undervandsvegetation

Af blomsterplanter er der fundet Langstilket Havgræs (*Ruppia cirrhosa*) samt Almindelig Havgræs (*Ruppia maritima*). Der er fundet store måtter af Krølhårstang (*Chaetomorpha* sp.). Desuden ses der brunalger, f.eks. blæretang (*Fucus vesiculosus*). Bevoksningerne af Havgræs er tilsyneladende i vækst i Kystlagunen og flere hektar er således dækket af denne vandplante.

Det anbefales at kortlægge blomsterplanternes udbredelse i Kystlagunen.

Kystlagunen i den gamle inddæmning rummer i dag værdifulde bevoksninger af blomsterplanten Almindelig Havgræs (*Ruppia maritima*). Havgræs er vigtig, både som skjulested for marine invertebrater, og som føde for herbivore vandfugle som knopsvane, knortegås og især pibeand. Foto: Kurt Due Johansen.

Faunaen

I lagunen inden for digerne ses store koncentrationer, sandsynligvis millioner, af hundestejler (*Gasterosteus aculeatus*/*Pungitius pungitius*) og sandsynligvis også kutlinger, vel sandkutling (*Pomatoschistus minutus*).

Der ses forskellige snegle, f.eks. strandsnegl (*Littorina littorea*) og dyndsnegle (*Hydrobia sp.*).

6. Forekomst af ræv

Der var ræv på Vigelsø i 2020, og ræven forårsagede en kraftig, negativ påvirkning af ynglefuglene på øen.

Hårdest gik det ud over de ynglende ederfugle og stormmåger. Desuden forsvandt de havterner og klyder, som forsøgte at yngle. Stor præstekrave og lille præstekrave, som også forsøgte at yngle, har heller næppe fået unger på vingerne.

Det er særdeles vigtigt, at Vigelsø holdes rævefri. Det bør gøres ved at foretage en eller flere rævejagter efter at den sidste is er forsvundet fra farvandet mellem Vigelsø og fastlandet.

Ifølge færgemanden, blev der nedlagt 5-6 ræve på Vigelsø.

Hvis der er ræv på Vigelsø, er der stort set ingen jordrugende fugle på øen. Foto: Keld Skytte Petersen.

6.1 Sjældne og halvsjældne planter på Vigelsø i 2020

I 2020 er der fundet planter på Vigelsø, som er sjældne eller halvsjældne generelt, og i særdeleshed ved Odense Fjord.

Spidshale

Jacob Harrekilde, som er skovrider på Naturstyrelsen Fyn, fandt græsset spidshale på de nye strandenge på Vigelsø.

Spidshale er et sjældent græs, som ved Odense Fjord er registreret på Stige Ø Nord og på Enebærodde. Spidshale er meget lille og registreres bedst, når det blomstrer, og man kan se de ret store lyse støvknapper.

Udbredelse af Spidshale
på Fyn. Efter
"FugleogNatur".

Lav Hindebæger

Den anden sjældne plante der blev fundet på Vigelsø i 2020, er Lav Hindebæger, som generelt er sjælden, og som ved Odense Fjord er talrig ved Hofmangave og Enebærodde, men derudover er sjælden, og kun kendes fra to ganske små forekomster ved 1) Dørholmbugten og 2) ved Bregner Bugt. Lav Hindebæger blev fundet af observatøren på Østerhoved, i en mindre bestand.

Øjentrøst på Vigelsø

I eftersommeren fandt observatøren en større bevoksning af Øjentrøst på Nordøen. Øjentrøsten blev ikke bestemt til art. Øjentrøst er en halvsnylter og vokser på Vigelsø sammen med en anden halvsnylter, nemlig Høst-Rødtop.

Øjentrøst vokser på steder, hvor der er relativ næringsfattigt. Da jorden på Nordøen ikke har været gødsket i næsten 30 år, må man formode, at mange af næringsstofferne på voksestedet er udvasket.

Øjentrøst er ikke tidligere fundet på Vigelsø og forekommer ved Odense Fjord kun på Enebærrodde og meget fåtalligt på Seden Skydeterræn. Man kan godt undre sig over, hvordan ”Søren” Øjentrøst er kommet til Vigelsø, men det mest sandsynlige er vel, at den er fuglespredt.

Øjentrøst blev fundet på Nordøen på Vigelsø i en stor bestand på minimum 1.000 blomstrende eksemplarer i 2020 af fugleobservatøren, Kurt Due Johansen.

Det er vigtigt, at Naturstyrelsen Fyn holder øje med bestanden af Øjentrøst og holder vedplanter nede, således at Øjentrøst og Høst-Rødtop, som den vokser sammen med, kan få gode vilkår.

7. Lidt om fugletællingerne

Optællingsområdet

Optællingsområdet udgøres af selve Vigelsø, Vigelsø Kalv, Skalø, SV-øen og Store Ægholm.

Fuglene i Kystlagunen tælles også.

Der er foretaget en total optælling af ynglefuglene primo maj samt en optælling af ynglefuglene på nordøen ultimo maj. Derudover er der aflagt enkelte besøg på selve Vigelsø i løbet af året.

I september og oktober og november er der foretaget et større antal optællinger af rastefuglene på Vigelsø, primært for at finde ud af, i hvor høj grad hjejler, viber og almindelig ryle anvender Vigelsø som raste og fourageringsplads.

Det store antal optællinger er foretaget fra fastlandet, især fra toppen af den gamle losseplads på Stige Ø. Herfra har man en fremragende oversigt over Kystlagunen og Østerhoved og Vesterhoved. Men det er klart, at disse optællinger i kraft af afstanden mellem Stige Ø og Vigelsø, vil mangle nogle arter, da det er svært at skelne visse fuglearter fra hinanden på grund af afstanden. Denne type optælling giver således nogle usikkerheder, som især består i:

- Det er svært at bestemme vadefugle – udover vibe, hjejle, stor regnspove og almindelig ryle
- Nogle fugle overses.

Til gengæld er der så mange observationer i efteråret, at de vigtige artsgrupper gæs, svømmeænder, delvis vadefugle og rovfugle, er dækket særdeles fint.

Ynglefugletællingen 12.05. er foretaget sammen med Bo Esbech og Lone Bjerre:

Der er observationer fra følgende datoer:

13.01.

05.02, 14.02, 20.02, 24.02.

02.03, 03.03, 13.03, 17.03, 20.03, 30.03.

03.04, 11.04, 14.04, 15.04, 21.04, 22.04, 26.04, 27.04.

12.05, 28.05.

10.06, 16.06, 20.06, 21.06.

05.07, 19.07, 22.07.

05.08, 11.08, 18.08, 25.08, 30.08.

03.09, 10.09, 14.09, 17.09, 20.09, 22.09, 28.09.

01.10, 05.10, 07.10, 12.10, 16.10, 18.10, 20.10, 23.10, 26.10, 30.10, 31.10.

02.11, 05.11, 06.11, 09.11, 16.11, 20.11, 22.11, 23.11, 26.11, 29.11.

02.12, 07.12, 08.12, 14.12, 19.12.

Vigelsø er som nævnt optalt særlig intensivt i september og oktober og november måneder, for at kunne monitere hejrlernes brug af øen som rasteplass.

Optællingsmetode

Ved hvert besøg på Vigelsø, er der aflagt et besøg i fugletårnet. Desuden er den nordlige del af øen gennemgået ad den samme rute.

I yngletiden er hele kysten og dæmningerne gennemgået én gang.

Ved hvert besøg noteres samtlige arter samt antal. Ved det årlige ynglefuglebesøg langs kysten og dæmningerne tegnes reder og andre ynglebeviser ind på feltkort.

Der er anvendt håndkikkert 10x42 og Leica 32x60.

Nærbillede af den sydligste skarvkoloni på Østerhoved. Skarven er en af de vigtigste og mest spændende fuglearter på Vigelsø. Skarverne og deres fantastiske liv kan studeres af elever på naturskolen og de mange besøgende. Foto: Kurt Due Johansen.

Resultat

Ynglefugle

Ved registreringen er anvendt en række artsspecifikke kriterier for at afgøre, om et givet fuglepar har ynglet på lokaliteten. Det sikreste ynglebevis er fund af rede eller ungeførende fugle. I andre tilfælde er anvendt kriterier såsom gentagne observationer af syngende eller territoriehævdende hanner.

Ynglebestanden af en given art omfatter det antal par, der indleder ynglecycklus, dvs. anlægger rede og påbegynder æglægning. Det vil sige, at rapportens angivelser af antal ynglepar omfatter tallet af par med påbegyndt yngleforsøg.

Ikke-ynglefugle

Alle fugle, som raster på Vigelsø beskrives i rapporten. Overtrækkende individer noteres som "overflyvende" eller "trækkende".

Årets fugleobservationer er opdelt i årstiden:

Vinter: Januar og februar.

Forår: Marts, april og maj.

Sommer: Juni, juli og august.

Efterår: September, oktober og november.

Vinter: December.

7.2 Hvordan fungerede de nye strandenge, SV-området, ny yngleø i vestdæmningen og søterritoriet inden for Inddæmningen som habitater for fugle?

7.2.1 Strandengene mod nord – N-området

Repetition

De nyetablerede strandenge består dels af et 1) afgravningsområde på morænedelen af Vesterhoved, beliggende i lidt højere kote end de laveste strandenge (2). De lave strandenge 2) består af afgravet materiale fra ”1” der er placeret i Kystlagunen og begynder i kote ca. + 30 og stiger ganske svagt op mod ”1”. Der er i denne del af strandengen en større strandsø. Det lave strandengsområde og strand-søen overskyldes ofte af salt vand fra Kystlagunen/Odense Fjord. Strandengene bliver mere og mere vegetationsdækkede, efterhånden som tiden går, efter etableringen af området i 2016.

Fuglenes udnyttelse af Strandengene N

Ynglefugle

Der var kun få ynglefugle (forekomst af ræv) på de nordlige strandenge: 1 muligt par strandskader. De få ynglefugle skyldes forekomst af ræv.

Trækgæster på N-områdets strandenge:

N-området Art/antal forekomst-dage ud af antal obsdage	SEPTEMBER Antal dage med rastende fugle ud 7 obsdage Antal fugle pr. dag med rastende fugle	OKTOBER Antal dage med rastende fugle ud 11 obsdage Antal fugle pr. dag med rastende fugle	NOVEMBER Antal dage med rastende fugle ud 10 obsdage Antal fugle pr. dag med rastende fugle	DECEMBER Antal dage med rastende fugle ud 5 obsdage Antal fugle pr. dag med rastende fugle
Grågås	Rastende grågæs i 2 dage ud af 7 obsdage. Antal grågås på gåsedagene: 65+70	0	Rastende grågæs i 1 dag ud af 10 obsdage. Antal grågås på gåsedagene: 45	0
Bramgås	0	0	0	0
Pibeand	0	Antal pibeænder i 1 dag ud af 11 obsdage Antal pibeænder på pibeandedagen: 300	Antal pibeænder i 3 dage ud af 10 obsdage Antal pibeænder på pibeandedagene: 20+50+100	0
Krikand	0	0	0	0
Spidsand	0	Antal spidsænder i 1 dag ud af 11 obsdage Antal spidsænder på spidsandedagen: 45	0	0
Hjejle	Rastende hjejler i 1 dag ud af 7 obsdage: Antal hjejler på. hjejledagen:	Rastende hjejler i 6 dage ud af 11 obsdage: Antal hjejler på. hjejledagene:	0	0

	2.500	300+3.100+3.050+1.025+2.500+110		
Vibe	Rastende viber i 3 dage ud af 7 obsdage: Antal viber på vibedagene: 25+220+900	Rastende viber i 6 dage ud af 11 obsdage: Antal viber på vibedagene: 110+100+210+25+40+50	Rastende viber i 4 dage ud af 10 obsdage: Antal viber på vibedagene: 125+210+300+50	0
Alm. Ryle	0	Rastende alm. ryle i 1 dag ud af 11 obsdage. Antal ryler på ryledagen: 122	0	0
Storspove	0	Rastende storspove i 1 dag ud af 11 obsdage. Antal storspover på spovedagen: 1.	Rastende storspove i 1 dag ud af 10 obsdage. Antal storspover på spovedagen: 12.	Rastende storspove i 1 dag ud af 5 obsdage. Antal storspover på spovedagen: 10.

7.2.2 Strandengene ved Østerhoved – NØ og Ø-området

Nu her, 4 hele år efter etableringen af de kunstige strandenge ved Vesterhoved og Østerhoved, er vegetationen de fleste steder, stadig meget spredt. Kun på den nordlige del af Østerhoved er bevoksningen temmelig tæt. Vegetationen domineres i dag af Kveller og Strand-Gåsefod, som falder hen allerede sidst i september, hvorefter strandengene virker ekstra bare. Foto: Kurt Due Johansen.

Repetition

De nyetablerede strandenge består af 3) afgravningsområde på morænedelen af Østerhoved, beliggende i lidt højere kote end de laveste strandenge (4). De lave strandenge (4) består af afgravet materiale fra ”3” der er placeret i Kystlagunen og begynder i kote ca. + 30 og stiger ganske svagt op mod ”3”. Der er i denne del af strandengen 4 strandsøer. Det lave strandengsområde og strandsøerne, overskyldes ofte af salt vand fra Kystlagunen/Odense Fjord. Strandengsplanterne havde i forhold til 2019 bredt sig yderligere, uden at der er tale om et dækkende vegetationstæppe.

Fuglenes udnyttelse af Strandengene NØ og Ø

Ynglefugle

Lille præstekrave 2 par, stor præstekrave 1 par og klyde 10 par.

7.2.2 Strandenge ved Østerhoved – NØ og Ø området

Trækgæster NØ og Ø-området:

NØ og Ø-området	SEPTEMBER	OKTOBER	NOVEMBER	DECEMBER
Fugleart	Antal dage med rastende fugle ud 7 obsdage	Antal dage med rastende fugle ud 11 obsdage	Antal dage med rastende fugle ud 10 obsdage	Antal dage med rastende fugle ud 5 obsdage
	Antal fugle pr. dag med rastende fugle	Antal fugle pr. dag med rastende fugle	Antal fugle pr. dag med rastende fugle	Antal fugle pr. dag med rastende fugle
Grågås	Rastende grågæs i 2 dage ud af 7 obsdage. Antal grågæs på gåsedagene: 65+70	0	Rastende grågæs i 2 dage ud af 10 obsdage. Antal grågæs på gåsedagene: 22+22	Rastende grågæs i 2 dage ud af 5 obsdage. Antal grågæs på gåsedagene: 52+5.
Bramgås	0	0	Rastende bramgæs i 4 dage ud af 10 obsdage. Antal bramgæs på gåsedagene: 150+700+3+300	0
Pibeand	0	Rastende pibeænder i 3 dage ud af 11 obsdage.	Rastende pibeænder i 1 dag ud af 10 obsdage.	0

		Antal pibeænder på pibeand-dedagene: 300+50+1.000	Antal pibeænder på pibeandedage n: 750	
Krikand	0	Rastende krikænder i 1dag ud af 11 obsdage. Antal krikænder på krikandedagen: 12	0	0
Spidsand	0	0	0	0
Hjejle	Rastende hjejler i 1 dag ud af 7 obsdage: Antal hjejler: på hjejledagen: 2.500	Rastende hjejler i 1 dag ud af 11 obsdage. Antal hjejler på hjejledagen: 3.500	Rastende hjejler i 2 dage ud af 10 obsdage. Antal hjejler på hjejledagene: 3.500+3.500	0
Vibe	Rastende viber i 3 dage ud af 7 obsdage: Antal viber: på vibedagene: 25+220+900	Rastende viber i 2 dage ud af 11obsdage: Antal viber: på vibedagene: 300+50	Rastende viber i 3 dage ud af 10 obsdage: Antal viber på vibedagene: 10+300+100	0
Alm. ryle	0	0	Rastende alm. ryle i 5 dage ud af 10 obsdage. Antal alm. Ryle på ryledagene: 465+600+450 +1.050+70	0
Stor-spove	0	Rastende storspove i 3 dage ud af 13 obsdage. Antal storspover på spovedagene: 3+10+20	Rastende storspove i 5 dage ud af 10 obsdage. Antal storspover på spovedagene: 50+125+100+50+50.	Rastende storspove i 2 dag ud af 5 obsdage. Antal storspover på spovedagen: 50+30

7.2.3 Det inddigede areal mod sydvest – SV-området

Strandengen på den nordlige del af Østerhoved er den del af de kunstige strandenge, der har den største dækningsgrad af strandengsplanter. Engen er bevokset med Kveller (*Salicornia europaea*) i tusindvis. Udover Kveller er der Strand-Asters (*Tripsolium pannonicum*) og Strand-Annelgræs (*Puccinellia maritima*). Foto: Kurt Due Johansen.

Repetition

Det nyetablerede SV-område mod sydvest består af en lavvandet del af Kystlagunen, som er inddæmmet ved at trække en dæmning rundt om arealet. Ved kraftigt højvande løber vandet ind over dæmningen og fylder arealet. Ved lavvande løber vandet retur til Kystlagunen via et overløbsbygværk. Vanddelen af arealet er normalt på ca. 4 hektar og henligger normalt, først på sæsonen vegetationsløs, med et vand-dække på ca. 1/3 af arealet. I 2020 var hele SV-området stort set vanddækket og var derfor uden vegetationsdække af Kveller, som tidligere år. Disse forhold skyldtes, at dele af dæmningen mod Kystlagunen var eroderet igennem.

Fuglenes udnyttelse af SV-området

Ynglefugle

Ederfugl, sølvmåge og havterne 11 par.

Forekomsten af vand på arealet er vigtigt, især for klyde. Vanddækningen falder normalt i takt med fordampningen, da der sandsynligvis ikke i yngletiden sker supplering af vandet ved overløb fra

fjorden, da højvande i de størrelser det kræver for at oversvømme SV, trods alt er sjældne forår-/sommer.

Trækgæster SV-området:

SV-området	SEPTEMBER 7 obsdage	OKTOBER 11 obsdage	NOVEMBER 10 obsdage	DECEMBER 5 obsdage
Art/antal forekomstdage ud af antal obsdage				
Grågås	Rastende grågæs i 1 dag ud af 7 obsdage. Antal grågås på gåsedagen: 250	Rastende grågæs i 1 dag ud af 11 obsdage. Antal grågås på gåsedagen: 5.	0	0
Bramgås	0	0	0	0
Pibeand	Rastende pibeænder i 1 dag ud af 7 obsdage. Antal pibeænder på pibeandedagen: 300	Rastende pibeænder i 1 dag ud af 11 obsdage. Antal pibeænder på pibeandedagen: 200.	Rastende pibeænder i 3 dag ud af 10 obsdage. Antal pibeænder på pibeandedagene: 105+50+50.	Rastende pibeænder i 1 dag ud af 5 obsdage. Antal pibeænder på pibeandedagen: 50.
Krikand	0	0	0	0
Spidsand	0	0	0	0
Hjejle	0	0	0	0
Vibe	0	0	0	0
Alm. Ryle	Rastende alm. ryle i 2 dage ud af 7 obsdage. Antal alm. Ryle på ryledagene: 25+100.	Rastende alm. ryle i 1 dag ud af 11 obsdage. Antal almindelig ryle på ryledagen: 140.	Rastende alm. ryle i 1 dag ud af 10 obsdage. Antal alm. Ryle på ryledagen: 150.	0
Storspove	0	Rastende storspove i 3 dag ud af 11 obsdage. Antal storspover på spovedagene: 1+3+1.	Rastende storspove i 1 dag ud af 11 obsdage. Antal storspover på spovedagen: 11.	0

7.2.4 Ny ø ved strømhul i den vestlige dæmning

Repetition

Den nye ø består af et dæmningsstykke i vstdæmningen, der er afskåret fra den øvrige dæmning af 2 strømrrender. Øen ligger i kote ca. + 1 meter og består mod fjorden af store sten. Overfladen består af morænemateriale, der i 2020 var ved at blive dækket af vegetation.

Fuglenes udnyttelse af ny ø ved strømhul i den vestlige dæmning

Ynglefugle

Knopsvane 1 par, ederfugl 5 par og sølvmåge 14 par. Antallet af ynglende ederfugle faldt i forhold til antallet i 2019.

Trækgæster

Der rastede ofte større flokke af skarver på kanten af strømrrenden på øen, ligesom her ses ederfugl.

7.3 KONKLUSION VEDR. FUGLENE I 2018 PÅ KUNSTIGE STRANDENGE MV.

Ynglefugle

Der var kun få ynglefugle på N-området – 1 sandsynligt par strandskader. På NØ og Ø-området forsøgte 2 par lille præstekrave og 1 par stor præstekrave at yngle sammen med 10 par klyder. Klyderne opgav hurtigt og det skønnes at ingen af præstekravearterne fik unger på vingerne. I SV-området, forsøgte følgende ynglefugle sig: 1 par ederfugle, 2 par sølvmåger, 11 par havterne. Desværre forlod også havterne øen hurtigt, pga. ræveforekomst. På den nye ø i vstdæmningen yngede der 1 par knopsvaner, 5 par ederfugle og 14 par sølvmåger.

Trækgæster

N-området: 15 dage med **grågås**, maksimum **70** fugle. 4 dage med **Pibeand**, maksimum 300 fugle. **Hjejle** 7 dage med maksimum **3.050** fugle. **Vibe** 13 dage med maksimum **900** fugle. **Almindelig ryle** 1 dag med maksimum **122** ryler. 3 dage med **storspove**, med maksimum 12 fugle.

NØ og Ø-området: 6 dage med **grågås**. Maksimum **70**. **Pibeand** 4 dage med maksimum **1.000** fugle. **Krikand** i 1 dag, med maksimum 12 fugle. **Hjejle** 4 dage med maksimum **3.500** fugle. **Vibe** 8 dage med maksimum **900** fugle. **Almindelig ryle** 5 dage med maksimum **1.050** ryler. **Storspove** 10 dage med **125** storspover.

SV-området: **Grågås** med 2 dage med **250** fugle, **Pibeand** med 6 dage med maksimum **300** fugle, **Almindelig ryle** med 4 dage med maksimum **150** fugl.

Ny ø i vstdæmningen: **Skarv** mere end 100 fugle.

Knopsvane ynglende på øen i vstdæmningen. Knopsvanen er gået katastrofalt tilbage som ynglefugl på Vigelsø fra mere end 100 par til nu kun 2 par i 2020. Ræven har en del af skylden. Foto: Kurt Due Johansen.

7.4 Fugleåret 2020, overordnet set.

Ynglefuglene

Overordnet

For de fleste af ynglefuglene var yngleforekomsterne meget ringe på den sydlige del af Vigelsø. Af udpegningsarterne for Odense Fjord, der er relevante for Vigelsø ynglefugle (splitterne, havterne, fjordterne og klyde), forsøgte følgende at yngle: Havterne – 11 par og klyde – 10 par. Begge arter forsvandt hurtigt efter æglægning, mest sandsynligt pga. forekomst af ræv.

For mågerne havde kun sølvmågen et godt år. Hættemåge og sildemåge er helt forsvundet og stormmågen er næsten forsvundet, idet kun 6 par forsøgte at yngle.

Skarven klarer sig godt – fordi den ikke yngler på jorden, hvor den kan nås af ræven!

Ederfuglen havde et katastrofalt yngleår, da kun 21 reder med æg samt 68 præderede reder fandtes under ø gennemgangen på Sydøen. Rødben og vibe er nu helt forsvundet og har været det en årrække, og strandskaden yngler i et meget lavt antal.

Knopsvanen ligger fortsat på et meget lavt niveau med kun 2 par. Tidligere har der været mere end 100 par

Gravand: 1 par. Før digebruddet ynglede op til 37 par – Fyns største bestand fostrede unger op i Fuglesøen.

Gråand ynglede med få par.

Troldand: Arten er forsvundet som ynglefugl efter digebruddet.

Hjejlen på vej ud af Vigelsøs fauna? Efter at have været landets 2. vigtigste rastelads om efteråret, er antallet af hjejler nu nede på et så lavt niveau, at arten ikke lever op til antalskravet for at være en udpegningsart for Natura 2000 området Odense Fjord - det kalder på handling! Foto: Kurt Due Johansen.

Træktiden

Grågås: ”Pæn” forekomst i august måned med 2.400 fugle, lige før premieren på strandjagten 1.9. Efter jagten gik antallet af grågås kraftigt tilbage på Vigelsø.

Bramgås: Bramgåsen havde nogle gode forekomster på Vigelsø med op til 4.000 fugle. Forekomsten var dog meget svingende og fuglene manglede i lange perioder i gæssenes træktid. Årsagen er sandsynligvis den halvering af arealet med græs på højjorden, der skete i 2016, hvor halvdelen af højjorden blev dozet ud i Kystlagunen, for at skabe kunstige strandenge. Endvidere det ringe vegetationsdække på de nye strandenge.

Gravand: Pænt med rastende fugle i foråret.

Vigelsø er kerneområdet for havørn i Odense Fjord, fordi der er et forstyrrelsesfrit område på den sydlige del af øen. Forekomsten har dog været faldende nogle år, sandsynligvis en reaktion på det mindre antal byttedyr, som er en konsekvens af saltvandsoversvømmelsen siden 2016. Forekomsten i 2020 var den mindste i lange tider. Foto: Keld Skytte Petersen.

Pibeand: Pænt med pibeænder i efteråret. I modsætning til tidligere, fouragerede mange pibeænder på havgræs i Kystlagunen.

Krikænderne forekom i katastrofalt lave antal på Vigelsø i jagttiden. Her er forekommet op til 3.800 krikænder før saltvandsoversvømmelsen i 2013, men kun maksimalt 40 i jagttiden i 2020.

Skeand er nu forsvundet fra Vigelsø, efter at have forekommet i så mange eksemplarer, at den var en potentiel udpegningsart for Natura 2000 området Odense Fjord.

Spidsand: Ringe forekomst i forhold til tidligere med kun ganske få spidsandedage tilbragt på øen.

Troldand: Forsvundet efter at have forekommet med langt over 1.000 fugle før digebruddet.

Havørn: Meget ringe forekomst på Vigelsø.

Vandrefalk: Meget ringe forekomst på øen.

Hjejle (**udpegningsart**): Stor tilbagegang i forhold til før saltvandsoversvømmelsen. Levede i 2020 ikke mere op til antalskravet for at være udpegningsart for Odense Fjord.

- Hjejlerne anvendte i 2020 ikke SV-området som rasteplads.
- Hjejlerne rastede stort set ikke på Vigelsø i november og december på trods af mildt vejr.
- Der var mange dage i september og oktober, hvor der slet ikke sås rastende hjejler på Vigelsø.
- Antallet af rastende hjejler på Vigelsø, på de bedste dage, udgør nu kun en brøkdel af antallet tidligere.
- Antallet af rastende hjejler på Vigelsø ligger nu langt under det kriterie-krav der er for at arten kan forblive udpegningsart for Natura 2000 området Odense Fjord (8.500 fugle). Arten sås maksimalt med 3.500 fugle i 2020 på Vigelsø.
- Hjejlerne er IKKE søgt til alternative rastepladser ved Odense Fjord.
- Hjejlerne er IKKE søgt til alternative rastepladser på Nordfyn eller andre steder på Fyn som sådan.

Antallet af tilbragte hjejledage ligger nu på under 10 % af det antal, der blev tilbragt på øen før digebruddet.

Vibe: Tilbagegang i forhold til tidligere. Antallet af vibedage tilbragt på Vigelsø, ligger som hos hjejlen, kun på en brøkdel af forholdene før digebruddet.

Almindelig ryle: Forekom især i november 2020 i pæne antal = mere end 1.000 fugle, hvilket er de største forekomster, siden saltvandsoversvømmelsen i 2013.

Storspove: Forekomsten af storspove i 2020 var stor med forekomst af næsten 200 fugle.

Skarven gik en smule frem som ynglefugl på Vigelsø i 2020 i forhold til 2019. De fleste af skarverne fra Odense Fjord fouragerer i Kattegat, og ses flyve frem og tilbage mellem ynglekolonierne på Vigelsø og Kattegat. Skarven som art er millioner af år gammel og har gammel ret til at bo i Danmark. Foto: Keld Skytte Petersen.

8.0 ARTSGENNEMGANG 2018

Lille lappedykker (*Tachybaptus ruficollis*)

Ynglebestand
0 par.

Mellemskarv (*Phalacrocorax carbo sinensis*)

Ynglebestand
Totalbestand 324 par på Vesterhoved i poplerne, Gåsebadets skoven + Gåsebadets lille bevoksning syd for skoven.

Årsforekomst
Aktivitet ved kolonien fra 14. februar. Sidste fugle på øen set til 23.11. Maksimum antal fugle er 504 skarver 05.07.

Fiskehejre (*Ardea cinerea*)

Årsforekomst
Iagttaget i månederne maj, juli, september, oktober og november.

Maksimum antal fugle 02.09. 16 fugle.

Knopsvane (*Cygnus olor*)

Ynglebestand
2 par Sydøen.

Årsforekomst
Iagttaget i alle årets måneder, med maksimum 14.09. 275 fugle, hvilket er pænt mange. Knopsvanen er en af de få fuglearter, der er gået frem som gæst, siden oversvømmelsen med saltvand i 2016.

Sangsvane (*Cygnus cygnus*)

Alle iagttagelser

08.12: 85.
19.12: 8.

Det ”pæne” antal sangsvaner hænger sammen med forekomst af mange sangsvaner fouragerende i Seden Strand. Sangsvanerne trækker jævnligt ind på Vigelsø, hvor der er fredelige betingelser, uden jagt, som der er i Seden Strand.

Blisgås (*Anser albifrons*)

Alle iagttagelser

13.01. 3 rastende.

Grågås (*Anser anser*)

Grågåen er en talrig gæst på Vigelsø, men så snart jagten er gået ind 1. september, falder antallet. Foto: Kurt Due Johansen.

Ynglebestand

3 kuld iagttaget 12.05.

Årsforekomst

Vinter: Januar-februar – Januar: 13.01. 110, februarmax: 14.02. 70.

Forår: Martsmaks: 30.03. 4, aprilmax. 11.04. 16. og majmax. 12.05. 12 grågæs.

Sommer: Juni: 21.06. 250; julimax: 05.07. 550, Augustmax. var 30.08.2.400 fugle.

Efterår: Septembermax: 10.09. 340 fugle.

Oktobermaksimum er 30.10. 95 fugle.

November maksimum 23.11. 45 fugle.

2. vinterhalvår: December 19.12. 5 fugle.

Bemærkninger

De tidligere store forekomster af fugle i maj, på vej til fældepladserne, er nu helt væk.

Bortset fra en enkelt stor forekomst ultimo august måned, lige før jagtstart, 2.400 grågæs, er efterårsforekomsterne nede på et lavt niveau. Det skyldes, at den store lavvandede, ferske sø med de tilstødende strandenge og halvdelen af højjorden i dag er væk.

Canadagås (*Branta canadensis*)

Samtlige iagttagelser

28.05. 16.

25-08: 26.

30.08. 4.

Bramgås (*Branta leucopsis*)

Årsforekomst

1.Vinterhalvår: Få fugle i forhold til tidligere: Januar: Ingen, februar: 24.02. 1.600.

Forår: Martsmax 20.03. 3.100, aprilmax 26.04. 4.000, majmax 12.05. 2.

Efterår: Ankomst 26.10. 36 fugle. Novembermax: 16.11. 700.

2. vinterhalvår: December: Ingen.

Mørkbuget knortegås (*Branta bernicla*)

Alle iagttagelser

01.10. 2.

26.11. 3.

Knortegæssene fouragerede på havgræs *ruppia* i Kystlagunen.

Gravand (*Tadorna tadorna*)

Ynglebestand

1 kuld. Der er tidligere iagttaget op til 37 kuld i Fuglesøen.

Årsforekomst

Vinter: Januarmax: 13.01. 60, februarmax: 24.02. 150, hvilket er pænt mange fugle.

Forår: Martsmax: 17.03. 33, aprilmax: 21.04. 38, majmax: 12.05. 22.

Sommer: Junimax: 21.06. 50, julimax: 05.07. 31, augustmax: 30.08. 2.

Efterår: Septembermax: ingen, oktober ingen. Novembermax: 26.11. 12.

Vinter: December: 19.12. 10 gravænder.

Der var 1 ynglepar af gravand på Vigelsø i 2020. Indtil digebruddet, var Vigelsø Fyns vigtigste ynglelokalitet for arten, med op til 37 ynglepar. Foto: Kurt Due Johansen.

Pibeand (*Anas penelope*)

Årsforekomst

1. Vinterhalvår: Januar: 13.01. 666, februar: 14.02. 500.

Forår: Marts: 20.03. 220, april: ingen, maj: ingen..

Sommer: Juni: ingen -, juli: 29.07. 1, august: ingen.

Efterår: September: 28.09. 1.560, oktober: 01.10. 2.252 fugle, november: 26.11. 1.000.

December: Max er 19.12. 950 fugle.

Bemærkninger

Pænt med pibeænder i efteråret. Forekomsterne skyldes en god forekomst af havgræs i Kystlagunen.

Pibeanden er en af Vigelsøs "store" arter, fordi det er den mest almindelige svømmeand. Før saltvandsoversvømmelsen kunne der ses op til 5.000 pibeænder på øen, nu ses der knap det halve. Foto: Kurt Due Johansen.

Knarand (*Anas strepera*)

Ynglebestand

Ingen ynglende.

Årsforekomst – alle iagttagelser

05.02:	10.
12.05.	1.
28.05.	2.
16.10.	3.

Krikand (*Anas crecca*)

Årsforekomst

Vinter: Januar ingen, februar 14.02. 12 fugle.

Forår: Marts, ingen. April, ingen: Maj: Ingen.

Sommer – alle fugle: 30.08. 40.

Efterår: Septembermax. ingen. Oktobermax 26.10. 12. November, 06.11. 20 fugle.

December, ingen.

Bemærkninger

Katastrofalt år for krikand på Vigelsø. Der er ingen forekomster over 40 fugle, hvilket skal sammenlignes med op til 3.800 krikænder FØR saltvandsoversvømmelsen i 2013.

Krikanden på Vigelsø

Før digebruuddet

Tidligere – før digebruuddet i 2013 – sås op til 3.800 krikænder på Vigelsø i træktiden om efteråret. Dengang var den lavvandede ferskvandssø på 40 hektar, med 25 hektar tilstødende strandenge en ideel rasteplass for krikanden. P.g.a. digebruuddet, og den deraf følgende oversvømmelse af ferskvandssøen, er krikanden gået kraftigt tilbage som rastefugl på Vigelsø. Det smitter af på hele Odense Fjord som rasteplass for krikand, fordi Vigelsø havde så stor betydning for arten. Derfor er krikanden som sådan i hele Odense Fjordområdet gået tilbage i antal som trækgæst. Antallet var på et tidspunkt oppe på 5.000 krikænder i hele fjorden, hvilket er kriteriet for, at krikanden kunne blive udpegningsart for Natura 2000 området Odense Fjord.

Efter digebruuddet

På Vigelsø raster krikanden i dag stort set kun i SV-området og det kun, når der er vand i området. Når vandet løber væk fra SV-området efter oversvømmelser, enten reduceres antallet kraftigt, eller også forsvinder krikanden helt fra Vigelsø.

Gråand (*Anas platyrhynchos*)

Ynglebestand

2 reder Sydøen.

Årsforekomst

1. vinterhalvår: Januar: Ingen. Februar 05 + 24.02. 5 fugle.

Forår: Marts-april, ingen, majmaksimum: 28.05. 5.

Sommer: Juni, ingen.

Julimax: 05.07. 3.

Augustmax: 30.08. 20.

Efterår: Septembermax: 20.09. 40.

Oktobermax: 16.10. 28.

Novembermax: 20. + 26.11. 250.

2. vinterhalvår: Decembermax: 08.12. 100.

Spidsand (*Anas acuta*)

Årsforekomst

1. Vinterhalvår:

Januarmax: ingen. Februarmax: 20.02. 45 fugle.

Forår- alle iagttagelser:

Marts-maj: Ingen.

Sommer: ingen.

Efterår: September-oktober: Ingen. Novembermax 23.11. 2.

2. vinterhalvår: Ingen.

Bemærkninger

Katastrofalt ringe år for spidsand på efterårstrækket.

Troldand (*Aythya fuligula*)

Ynglebestand

Ingen ynglefugle. Ynglede før digebruddet.

Årsforekomst – alle iagttagelser

28.05. 2 fugle, hvilket er alt!

Bemærkninger

Digegennembruddet har haft en meget stor negativ betydning for denne art. Tidligere sås arten almindeligt året rundt, med op til mere end 1.000 fugle.

Ederfugl (*Somateria mollissima*)

Ynglebestand

21 reder med æg + 68 præderede reder Sydøen 12.05. 3 reder Nordøen.

Det er et katastrofalt ringe resultat og skyldes forekomst af ræv på Vigelsø.

Ederfuglene **var** tilstede ved yngletidens begyndelse, idet der iagttoges mere end 1.000 ederfugle lige uden for Vigelsø, medio-ultimo april, lige før ederfuglene normalt går på land for at etablere rede.

Antallet af ynglende ederfugle udgjorde i 2020 kun 21 reder med æg på grund af forekomst af ræv på Vigelsø. Et katastrofalt lavt antal. Foto: Kurt Due Johansen.

Hvinand (*Bucephala clangula*)

Samtlige iagttagelser

13.01:	40
05.02:	23.
24.02:	15
17.03:	3.
23.11:	14.
26.11:	10.

Træer og buske på Vesterhoved. Træer i og op til strandenge og græssteder på Vigelsø bør straks fjernes. Nogle af træerne er så store, at der yngler gråkrager her. Gråkragerne er f.eks. skyld i, at mange af ederfuglerederne på Vigelsø præderes. På Vesterhoved, som ses på fotoet, vokser der mere end 1.000 træer og buske. Hvis de ikke holdes nede, vil området blive uanvendeligt som raste,- og fourageringslokalitet for tusindvis af gæs og hjejler. Foto: Kurt Due Johansen.

Lille skallesluger (*Mergus albellus*)

Alle iagttagelser

13.01:	1 han og 2 hunner.
--------	--------------------

Toppet Skallesluger (*Mergus serrator*)

Alle iagttagelser

13.01: 2.
05.02: 3.
14.02: 1.
28.05: 5-

Alle fugle er iagttaget i Kystlagunen.

Gammel havørn over Vigelsø. Foto: Keld Skytte Petersen.

Havørn (*Haliaeetus albicilla*)

Årsforekomst

Der foreligger iagttagelse af 19 havørne, hvilket er et meget lille antal ørne. Maksimum er 4 havørne sammen 25.08. (Gregers Johannesen).

Arten er iagttaget i 7 af årets måneder.

Bemærkninger

Vigelsøs betydning for havørn var kraftigt aftagende i 2020.

Rørhøg (*Circus aeruginosus*)

Samtlige iagttagelser

20.09 1 hun.

Blå kærhøg (*Circus cyaneus*)

Alle iagttagelser

12.10: 1 hun.

18.10: 1 han.

Musvåge (*Buteo buteo*)

Ynglebestand

1 par. Det er første gang, at musvågen er fundet ynglende på Vigelsø.

Årsforekomst

1-2 fugle iagttaget månederne maj, juli, august, september og oktober.

Tårnfalk (*Falco tinnunculus*)

Alle iagttagelser

21.06: 1.

01.10: 1

16.10: 1.

05.11: 1.

Vandrefalk (*Falco peregrinus*)

Der foreligger 1 iagttagelse af 1 fugl, hvilket er et usædvanlig lavt antal.

Alle iagttagelser

02.12: 1 ad.

Bemærkninger

Det lave antal vandrefalke efter digebruddet er sandsynligvis en funktion af, at der nu er langt færre fugle på Vigelsø, som er artens bytte. En anden del-årsag er, at der nu yngler et par vandrefalke på Fjernvarme Fyn (det tidligere Fynsværket).

Fasan (*Phasianianus colchicus*)

Samtlige iagttagelser

28.05. 1.

Blishøne (*Fulica atra*)

Ynglebestand

1 par i dammen ved Hestestalden.

Strandskade (*Haematopus ostralegus*)

Ynglebestand

5 par.

Årsforekomst

Der blev på intet tidspunkt iagttaget mere end 7 strandskader på Vigelsø (28.05), hvilket er et meget lavt antal.

Klyde (*Recurvirostra avosetta*)

Ynglebestand

10 par forsøgte at yngle på Østerhoved 28.05, men fuglene var væk ved næste besøg. Ræven på Vigelsø betyder, at yngleforsøg på Østerhoved vil mislykkes.

Lille præstekrave forsøgte at yngle på Vigelsø i 2020. Foto: Kurt Due Johansen.

Lille præstekrave (*Charadrius dubius*)

Ynglebestand

2 par Østerhoved.

Stor præstekrave (*Charadrius hiaticula*)

Ynglefund

1 par forsøgte at yngle på Østerhoved.

Strandhjejle (*Pluvialis squatarola*)

Alle iagttagelser

12.05:	3.
26.05:	9
19.07:	1.
30.08:	1.
01.10:	41.
18.10:	25.
06.11:	5.

Bemærkninger

2020 var et godt år for strandhjejlen, både på landsplan og på Vigelsø.

Hjejler "danser ballet" på Vigelsø. Noget tyder desværre på, at det bliver et afdansningsbal for Vigelsøs vedkommende, da antallet af hjejler er styrtdykket siden digebruuddet, særligt i 2020. Tidligere tiders kæmpeforekomster af hjejler om efteråret er tilsyneladende snart fortid, primært fordi den lavvandede ferske sø der var i Vigelsøs Inddæmning, i dag er opslugt af de salte vandmasser, der fik adgang til Inddæmningen, på grund af digebruuddet i 2013. Desuden på grund af mange dage med højvande i efteråret. Foto: Kurt Due Johansen.

Hjejlen – Vigelsøs vigtigste fugleart

De såkaldte udpegningsarter er selve rygraden i EF-fuglebeskyttelsesområderne. For at være EF-fuglebeskyttelsesområde, kræver det, at der er noget at beskytte, og her opererer man med et system med udpegningsarter. For Natura 2000 området Odense Fjord er der en række arter der er udpeget som udpegningsarter i relation til ynglefugle. Det er havørn, rørhøg, klyde, havterne, fjordterne og splitterne. For trækfuglenes vedkommende er det arterne knopsvane, sangsvane, blishøne og **hjejle**.

For at kunne blive udpegningsart for et givet Natura 2000 område, skal en art leve op til et antalskrav, som for hjejlen vedkommende er regelmæssig forekomst af 8.500 hjejler.

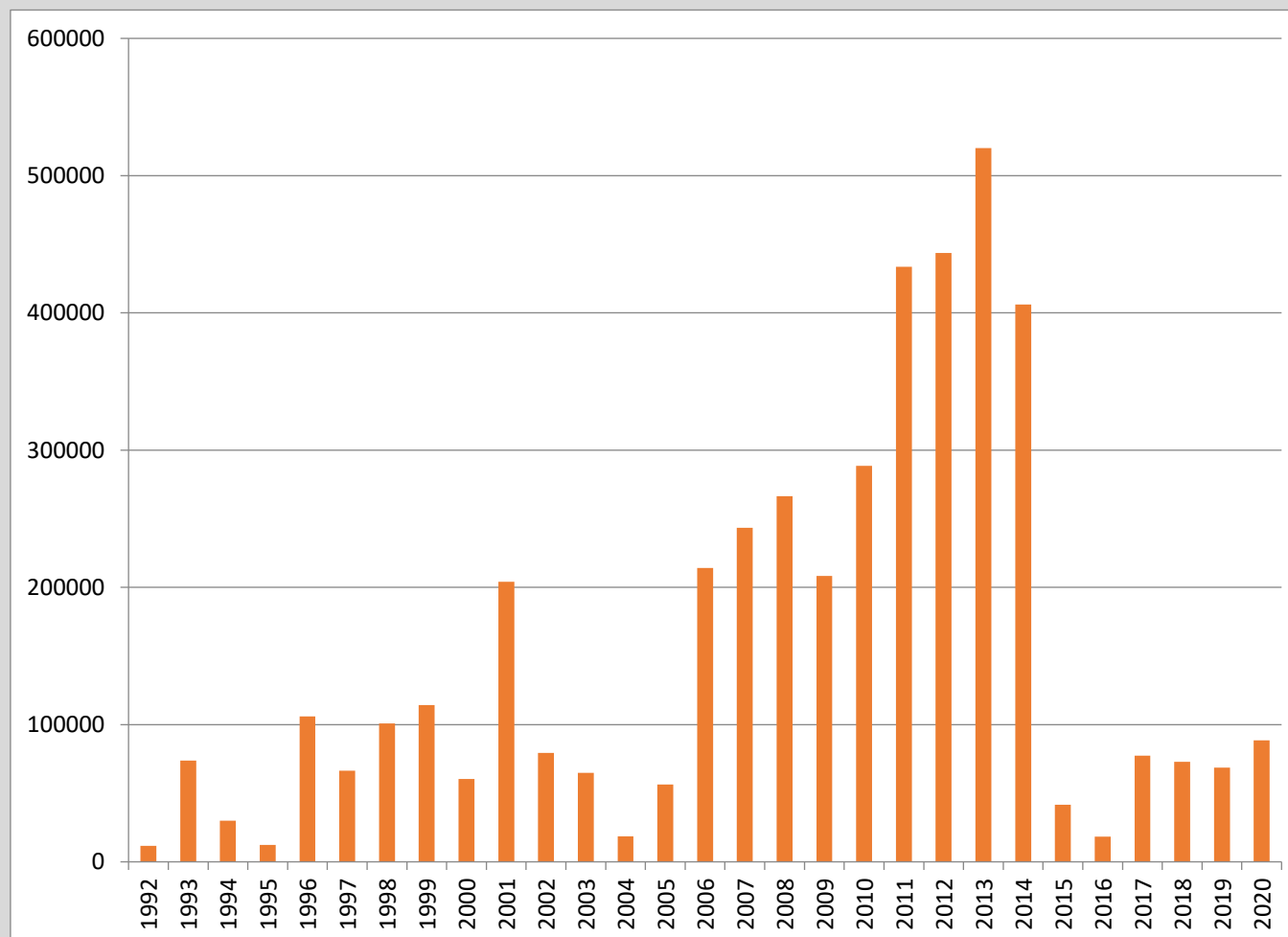
Før digebruddet, levede Odense Fjord så rigeligt op til antalskravet, idet der i 8 år i 2000-årene forekom mere end 10.000 hjejler på Vigelsø.

Vigelsø er kernelokaliteten for hjejle i Odense Fjord, da hjejlen her har (havde) perfekte forhold: Vigelsø er en ø omgivet af et jagtfrit område. På Vigelsø var der indtil digebruddet en lavvandet strandsø på 40 hektar, hvor hjejlerne kunne stå med fødderne i vand og strandsøen var omgivet af strandenge og højjordsenge.

Man må forestille sig, at Vigelsø har været opsamlingssted for hjejler, der har fourageret på hele Nord- og Østfyn. Hjejlerne har rastet på Vigelsø, som den fredelige rasteplads den var, og er herfra draget på fourageringstogter på store dele af Fyn, hvorefter de har returneret til øen igen, efter endt fouragering.

I dag, hvor den lavvandede, ferske strandsø er væk, og de kunstige strandenge i perioder er helt eller delvist under vand om efteråret, udgør Vigelsø ikke mere den perfekte rasteplads, den var tidligere. Tidligere tiders gyldne tider for hjejlen på Vigelsø kan meget vel være ved at være slut!

Men, da hjejlen status som udpegningsart for Odense Fjord forpligter, bør man finde ud af, hvad der kan gøres i Natura 2000 området Odense Fjord, for at give hjejlen lige så gode forhold som tidligere, hvis hjejlen fortsætter sin nedtur!

Hjejle, antal hjejledage om efteråret i perioden 1991-2020 på Vigelsø i Odense Fjord.

Hjejle (*Pluvialis apricaria*)

Årsforekomst

Første halvårs Vinter: Ingen.

Sommer: Ingen.

Efterår: Første fugle sås 25.08. 650 fugle, hvilket også er augustmax (Gregers Johannesen).

September: 3 iagttagelser af maksimum 28.09. 2.500 fugle.

Oktober: 10 iagttagelser af maksimum 3.100 fugle 05.10. To af iagttagelserne drejer sig om overflyvende fugle, som ikke var nede at raste på Vigelsø.

November: 5 iagttagelser af maksimum 3.500 rastende hjejler.

December: Ingen.

Antallet af rastende hjejler på Vigelsø faldt kraftigt i forhold til før digebruuddet i 2013 og i forhold til året før.

Der sås på intet tidspunkt rastende hjejler i 2020 i det såkaldte SV-område mod sydvest.

Antallet af hjejler i hele Natura 2000 området Odense Fjord var i efteråret 2020 meget lavt og langt fra det antal der kræves for, at arten kan fastholde sin status af udpegningsart for Odense Fjord.

Vibe (*Vanellus vanellus*)

Ynglebestand

Ingen ynglepar.

Årsforekomst

Januar-februar: Ingen.

Forår: Marts-maj ingen.

Sommer: Juni-Juli ingen. August, 1 iagttagelser 30.08. 50 viber.

Efterår: September 3 iagttagelser af maksimum 900 fugle rastende fugle 28.09.

Oktober 8 iagttagelser af maksimum 300 fugle rastende fugle 26.10.

November 7 iagttagelser af maksimalt 600 rastende fugle (06.11). 4 af iagttagelserne er overflyvende vibeflokke.

Decembermax: 14.12. 300 rastende viber.

Opsummering

Bortset fra en enkelt iagttagelse af 900 viber 28.09, rastende der katastrofalt få fugle på Vigelsø i 2020.

Antallet af rastende viber på Vigelsø er faldet drastisk siden digebruddet i 2013.

Vibe på Vigelsø – før 2013 – lige neden for fugletårnet, i den daværende Fuglesøen. Foto: Kurt Due Johansen.

Almindelig ryle (*Calidris alpina*)

Årsforekomst

Vinter: Ingen fugle.

Forår: Ingen fugle marts-april. Maj 2 iagttagelser: 12.05. 21 og 28.05. 1 fugl.

Sommer: Junimax: Ingen, Julimax: 19.07. 102. August, 1 iagttagelser af 2 fugle 30.08.

Efterår: September, 4 iagttagelser af maximum 100 22.09.

Oktober, 3 iagttagelser af maksimum 136 fugle 01.10.

November, 5 iagttagelse af maksimalt 1.050 fugle 13.11.

December: Ingen.

Bemærkninger

Antallet af almindelig ryle, der rastede i november, var højt.

Dobbeltbekkasin (*Gallinago gallinago*)

Alle iagttagelser

01.10: 1.

Lille kobbersneppe (*Limosa lapponica*)

Alle iagttagelser

12.05: 3.

Storspove (*Numenius arquata*)

Årsforekomst

Første vinterhalvår: Januar: Ingen iagttagelser. Februar: Én iagttagelse: 05.02. 55.

Forår: Marts, 1 iagttagelser 17.03. 2 fugle. April: ingen. Maj, 2 iagttagelser, max. 28.05. 3 fugle.

Sommer: Juni 21.06. 1. Juli 2 iagttagelser, max 19.07. 194 fugle. August: 1 iagttagelse 110 fugle 30.08.

Efterår: September, 5 iagttagelser af maksimum 100 fugle 10.09. Oktober, 7 iagttagelser af maksimum 90 fugle 23.10. November, 6 iagttagelser af maksimum 125 fugle 06.11.

2. vinterhalvår: December, 3 iagttagelser af max 50 fugle 02.12.

Bemærkninger

Antallet af storspove i 2020 var et af de største på Vigelsø i optællingernes historie. Storspoven er en ud af 4 arter der har haft glæde af saltvandsoversvømmelsen og den efterfølgende etablering af strandenge på øen.

Rødben (*Tringa totanus*)

Ynglebestand

Ingen!

Årsforekomst

Kun 2 iagttagelser: 05.07. 1 og 30.08. 2 fugle.

Bemærkninger

Meget få iagttagelser af rødben på Vigelsø.

Skelet af hornfisk. Mon ikke også at hornfisken søger ind i Vigelsøs Kystlagune for at gyde? Foto: Kurt Due Johansen.

Hvidklire (*Tringa nebularia*)

Alle iagttagelser

12.05: 1.
05.07: 1.
19.07: 3.
30.08: 2.
20.09 1.

Mudderklire (*Actitis hypoleucos*)

Alle iagttagelser

12.05: 3.
19.07: 1.

Hættemåge (*Larus ridibundus*)

Ynglebestand

Ingen ynglefugle.

Årsforekomst

Januar: Ingen. Februar: 05.02. 2.

Marts-april: Ingen. Maj: 1 iagttagelser: 28.05. 65 fugle.

Juni: Ingen. Juli: 2 iagttagelser af maksimum 19.07. 41. August: 2 iagttagelser af maksimum 05.08. 35 fugle.

September: 2 iagttagelser, maxforekomst 20.09. 20, oktober: 6 iagttagelser af maksimum 14 fugle 20.10. fugle. November: 3 forekomster, maxforekomst 05.11. 6.

December: ingen.

Stormmåge (*Larus canus*)

Ynglebestand

6 par. 3 par Vesterhoved + 3 par Skalø.

Bemærkninger

Der er intet mindre end tale om en katastrofal tilbagegang for stormmågen på Vigelsø. Tilbagegangen er fortsat fra tidligere.

Arten var tidligere en talrig ynglefugl på øen. Tilbagegangen skyldes efter alt at dømme forekomst af ræv på Vigelsø.

Sildemåge (*Larus fuscus*)

Ynglebestand

0 par.

Ingen fugle overhovedet iagttaget.

Bemærkninger

Sildemågen er forsvundet som ynglefugl på Vigelsø. Tidligere var der en livskraftig bestand på øen.

Sølvmåge (*Larus argentatus*)

Ynglebestand

427 par på den sydlige del af Vigelsø i yngleforsøg + 35 par Skalø.

Årsforekomst

Arten er iagttaget alle årets måneder på Vigelsø, bortset fra januar og december.

Svartbag (*Larus marinus*)

Ynglebestand

2 par:

Havterne (*Sterna paradisaea*)

Ynglebestand

10 par i yngleforsøg i SV-området, iagttaget 12.05. 3 reder fundet. Ved besøget 28.05., var alle fugle, bortset fra en enkelt havterne, væk.

Det er svært at yngle succesfuldt på Vigelsø, når der forekommer ræv, og dette ovenikøbet på den ø, SV-området, som var udset til at være en rævesikker ø!

Ringdue (*Columba palumbus*)

Ynglebestand

20 par.

Årsforekomst

Uden for yngletiden en ”pæn” forekomst 07.12. med 400 ringduer.

Huldue (*Columba oenas*)

Ynglebestand

1 par.

Gøg (*Cuculus canorus*)

Ynglebestand

1 ”par” skønnet ud fra forekomst af 1 kukkende fugl 28.05..

Isfugl (*Alcedo atthis*)

Alle iagttagelser

1 fugl Kystlagunen 03.09. (Rikke Kaas Molin).

Stor flagspætte (*Dendrocopos major*)

Ynglebestand

1 par.

Sanglærke (*Alauda arvensis*)

Ynglebestand

Ynglende på Sydøen med 10 par på Østerhoved.

Landsvale (*Hirundo rustica*)

Ynglebestand

2 par.

Engpiber (*Anthus pratensis*)

Ynglebestand

2 par: 1 par Knoppen og 1 par Østerhoved.

Hvid vipstjert (*Motacilla alba*)

Ynglebestand

3 par.

Gærdesmutte (*Troglodytes troglodytes*)

Ynglebestand

5 par.

Rødhals (*Erithacus rubecula*)

Alle iagttagelser

30.08. 1.

Bynkefugl (*Saxicola rubetra*)

Alle iagttagelser

01.10: 1.

Bynfuglen er en sjælden, ikke årlig gæst på Vigelsø, men blev observeret i 2020. Foto: Kurt Due Johansen.

Stenpikker (*Oenanthe oenanthe*)

Alle iagttagelser

12.05: 1.

Solsort (*Turdus merula*)

Ynglebestand

15 par.

Rørsanger (*Acrocephalus scirpaceus*)

Ynglebestand

1 par.

Kærsanger

Ynglebestand

1 par.

Gulbug (*Hippolais icterina*)

Ynglebestand

2 par.

Gærdesanger (*Sylvia curruca*)

Ynglebestand

4 par.

Tornsanger (*Sylvia communis*)

Ynglebestand

16 par.

Havesanger (*Sylvia borin*)

Ynglebestand

12 par.

Munk (*Sylvia atricapilla*)

Ynglebestand

19 par.

Gransanger (*Phylloscopus collybita*)

Ynglebestand

10 par.

Løvsanger (*Phylloscopus trochilus*)

Ynglebestand

2 par

Blåmejse (*Parus caeruleus*)

Ynglebestand

Ingen.

Musvit (*Parus major*)

Ynglebestand

6 par.

Skovskade (*Garrulus glandarius*)

Alle iagttagelser

20.09. 1.

Husskade (*Pica pica*)

Ynglebestand

1 par.

Årsforekomst

Iagttaget maj og oktober.

Allike (*Corvus monedula*)

Ynglebestand

1 par.

I 2020 ynglede der 165 par råger på Vigelsø. Rågerne på Vigelsø flyver til fastlandet for at fouragere, så der ses en stadig strøm af råger til og fra øen i yngletiden. Foto: Kurt Due Johansen.

Råge (*Corvus frugilegus*)

Ynglefugle

165 reder optalt i Hejreskoven.

Årsforekomst

900 fugle sås gå til overnatning 06.11. i Hejreskoven.

Sortkrage (*Corvus corone corone*)

Ynglebestand

1 fugl i et blandingspar.

Gråkrage (*Corvus corone cornix*)

Ynglebestand

7 par.

Stær (*Sturnus vulgaris*)

Ynglebestand

3 par.

Årsforekomst

Iagttaget marts, maj, august, september og oktober. Største forekomster er 22.09, 600, hvilket er et relativt pænt antal.

Bogfinke (*Fringilla coelebs*)

Ynglebestand

12 par.

Stillits (*Carduelis carduelis*)

Ynglebestand

4 par.

Tornirisk (*Carduelis cannabina*)

Ynglebestand

1 par.

Bjergirisk (*Carduelis flavirostris*)

Alle iagttagelser
13.11. 40.

Gulspurven er en vidunderlig smuk fugl, men også lidt miskendt, forstået på den måde, at fordi den er så almindelig, regner man den ikke for noget særligt. Men det er den! På Vigelsø yngler der 4 par. Foto: Kurt Due Johansen.

Gulspurv (*Emberiza citrinella*)

Ynglebestand
4 par.

Rørspurv (*Emberiza schoeniclus*)

Ynglebestand

1 par.

Nye tider i Inddæmningen. Efter stormen Bodil i 2013 er Vigelsøs Inddæmning en del af søterritoriet. Her er vandet på vej ind ved begyndende højvande. Foto: Kurt Due Johansen.